

فکر انجام نرا نیست مگر اے هادی

درد دارے بدل و هیچ مداوا نه کنی

از برای دست و پا زوحس جان پرور بده

گرهمی خواهی متاع زندگی را سر بده

هیچ در دست نیاید از ره بیچارگی

بر خیال بسی سرو پا صورت و پیکر بده

خون فاسد مایه سودای غفلت تا به کی

يك رك جان را متاع نوك صد نشتر بده

محو کن از سینه داغ بسی دلی و بسی کسی

از وفا بر گم شدن امید خود منظر بده

کن مجسم ماضی خود را به پیش چشم دل

مورغ بر افشاندۀ را سرمایه شهر بده

مطبوعات نو

۱ - رشك پرېا - طهران مخوف دیگر حالا بکنوع آینه حقیقی اخلاق پست طهران باشد است انسانی نویسنده همین کتاب ، سال گذشته گل پژمرده و امسال رشك پرېا را نوشته است . از گل پژمرده بیگذریم زیرا ما آنرا دوست نمیداریم . اما رشك پرېا بنظر ما بهترین اثر رمان نویس مشفق کاظمی است . مشفق در این کتاب ، طهرانرا نوع دیگر جلوه می دهد . برای او شاید بازهم طهران ، طهران مخوف است . منظری که در فصول کتابش نشان میدهد ، مضحك ، قابل دقت و رحم و کنجکاوی است . رمان خوب است همیشه جزئیات زندگانی اشخاص ، زمان و روحیات آنها را شرح بدهد . يك قرن دیگر که بخواهند تاریخ

طهران را بنویسند رشک پرها، بهتری جزئیات را بدست میدهد .
رمان یکی از شاخه های مهم ادبیات و رمان نویسی یکی
از مشـکـل ترین کارهـای نویسنـدگی است . فکر نو رمان
نویسی اخیراً از نیم قرن باینطرف در ایران پیدا شده است . رشک
پرها اگر چه خیلی اروپائی نوشته شده ، مخصوصاً طرز فصل
بندی آن که برای عموم فهم آن مشـکـل است ، ولی اهمیتی
نیست و باید جامعه را کم کم عادت داد و مجبور بقبول و پسند
این گونه طرز و اسلوب نمود . امیدواریم سال آینده مشفق
کاظمی همینطور که هر سال يك رمان داده ، رمان جدیدش را
بیشتر متوجه مطالعات و انتقادات اخلاقی نموده و باصلاح آن پردازد
زیرا جامعه ما باصلاح اخلاق خیلی احتیاج دارد .

۲ - نامه تمدن - اسم مجله قشنگی است که در مشهد
انتشار یافته و تا کنون سه شماره آن بداره آرمان رسیده است .
انتشار يك چنین مجله در مشهد ، هرگز ذوق و شعر خیلی بجا است
و اگر تمام نامه تمدن صرف ادبیات و آثار محلی و ایالت خراسان
میشد خیلی بهتر و با قیمت تر از شکل کنونی آن میگردد .
انتشار شرح حال شعرای معاصر خراسان نیکوترین خدمتی است
که بجامعه ادبی ما از حیث شناساندن بزرگان و قدر دانی
آنها شده و کار کنان نامه تمدن تبریک و علاقه آرمان را
به پذیرند .

۳ - انوشیروان - هر قدر جامعه ها در تمدن جلو میروند احتیاج
بوضع و ایجاد قوانین بیشتر پیدا میکنند . قانون ها در حقیقت ، روح
و اصول مدنیت ، طرز فکر و حکومت يك ملت می باشند . دانستن
و آموختن قانون ، بودن قانونی ، آزاد زیستن ، آزاد بودن و
توانائی است .

هنوز تمدن و نشر تعلیم و تربیت ما آنقدر ها وسیع نشده که
صد ها واضع قوانین، هزار ها منتقد و ملیون ها خواننده قانون داشته
باشیم. مدرسه حقوق طهران جز دادن يك عده ایسانسبه کار بزرگتری
نکرده است و اروپا تحصیل کرده هایمان هم اگر تزی در حقوق
نوشته اند کم تر و بلکه هیچ، بفارسی ترجمه نکرده اند.
پس با تقصی که در دنیاے حقوق، علوم و ادبیات ما دارد
انتشار يك مجله ای باسم انوشیروان که ازین نام، داد، داور، دادگری
و داوری نمایان است نهایت خوشوقتی است. مجله انوشیروان برای
رفع نقیصه حقوقی ما انتشار یافته است.

انوشیروان بدو زبان فارسی و فرانسه انتشار می یابد. سبک و
مرامی را که به عهده گرفته است عبارت از شناساندن جریان
و افکار قضائی، ناسیسات و قوانین و اصلاحات جدید ایران به
علمائے خارجی و بعکس معرفی بهترین افکار قضائی اروپا بجامعه
ایران و بالاخره تربیت جوانان ایرانی در علوم قضائی می باشد.
و چنانکه ملاحظه میشود در جای خود مهم و قابل ملاحظه است.

مهمترین قسمتی که در وقت مطالعه مطالب جلب کرده، روح قوانین
ایران است که تا کنون سابقه نداشته و از نقطه نظر تکامل قوانین
و افکار قضائی و حقوقی ایرانی بی اندازه اهمیت دارد. قسمت های
قضائی و حقوقی که در بخش فارسی انتشار یافته، هر کدام
در جای خود مهم و مخصوصاً ترجمه کتاب «مرد جنایتکار»
اگر انوشیروان آنرا بیایان برساند بهترین مطالعات جنائی را بحقوق
ایران تقدیم کرده است. رویهمرفته میتوان گفت این يك مجله علمی
مفیدی است که اگر نواقصی را که دارد رفع کنند از بهترین مجلات
علمی پایدخت وطن ما خواهد بود که آرمان علاقه مند بدوام آن بوده

و تبریکش را تقدیم میکند .

۴ - چگونه ممکن است متمول شد ؟ - صنعتی زاده کرمانی که چند رمان تاریخی انتشار داده اخیراً کتابی بعنوان فوق نگاشته که از حیث موضوع در ایران بی سابقه است . این کتاب دارای يك عده افکار و دستورهاى عمده برای زندگانی و کامیاب شدن است که حقیقه قسمت های برجسته ای دارد . اتفاقاً موقعیت فعلی ما و وضعیت زندگانی امروزه بانمو اینگونه افکار مساعد و مناسب است و بجا است که جوانهای ما در مطالعه ، عمل کردن و تجربه این نوع افکار جدیت و اقدام نمایند . چیزیکه در این هرج و مرج اخلاقی و نشئت زندگی اجتماعی ما نهایت لزوم دارد هدایت عامه بزندگان با اینگونه افکار علمی است . مات ما نا بحال در يك نوع کابوس فکر و خیال می زیسته که اکنون با این تغییرات جدید از خواب بیدار شده ، خودش را خسته و ناتوان دیده و نمیداند چه بکند ؟ متفکرین و نویسندگان ما باید افکارشان را در این هنگامه ، بمرور استفاده و در اجتماع زندگانی عملی هموطنانمان بگذارند . ما به آقای صنعتی زاده تبریک میگوئیم که وجود يك چنین کتاب را حدس زده و به نشر آن پرداخته اند . امیدواریم جلد دوم آن را با دستورهای مهتر و پر بهاتری بزودی انتشار دهند .

۵ - احوال و اشعار رودکی - چنانکه در شماره اول مجله آرمان اشاره کرده بودیم کتاب رودکی آقای نقیسی انتشار یافت . اگر این کتاب یکی از مهمترین کتب عصر ما نباشد بی شك یکی از بهترین آنها خواهد بود . نقیسی با اطمینان ، یکی از فعال ترین همکاران ما است که اگر به فعالینش دقت بیشتری می افزود

بعقبده ما نوشته هایش جزء برجسته ترین آثار دوره حاضر میشد .
معداك هر قدر هم اثر نفیسی مثل هر کتاب و کاری قابل
انتقاد باشد ، کار ، کار زیاد و پیوسته اش بهترین نمونه فعالیت
ادبی معاصر ماست که میدانیم از هر حیث عظیم .

نسبت بکتاب رودکی نفیسی اگر چه در بعضی محافل ادبی
انتقاداتی مینمایند معینا حجم و کثرت مطالب کتاب رودکی می
نمایاند که وقت زیاد کارکننده جوان را گرفته که هم اکنون
با کثرت کارهای دیگر از قبیل طبع فرهنگ فارسی بفرانسه ،
تاریخ ادبیات ، بطبع و انتشار جلد دوم و سوم آن مشغول است .
خود ما اگر کتاب رودکی نفیسی را باین انشاء و سبک که
جز تقلید بیهقی چیزی نیست نپسندیده و بانشای نوین های نفیسی
بیشتر علاقه مند باشیم دلیل نخواهد بود که نحسین خود را به
کار ، فعالیت ، تندکاری و زورمایه اش تقدیم نکنیم .

۶ - تاریخ کلیسایی قدیم در امپراطوری روم و ایران -
این کتاب از طرف کمیته ادبیات که ناشر افکار تریست امریکائی در
طهران است منتشر شده . میدانیم علاوه بر اینکه اروپائی ها و امریکا
بها در ایران تمدنشان را تبلیغ میکنند میسیونرهای اعزامی آنها نیز
تبلیغاتی برای مذهب مسیح در ایران مینمایند . مذهب مسیح در ایران
بی نفوذ نبوده و يك وقتی هم با آئین میترا یکی از خداهای مهم
مذهب زردشتی خیلی جنگیده و بقول ارنست رنان مورخ معروف
فرانسوی اگر مذهب مسیح گهی دیر جنبیده بود میترا پرستی
دنیای تمدن اروپا را تسخیر کرده بود !

اکنون که ملت ایران بیشتر توجهش را صرف ایجاد تمدن
نوی نموده و همش مصروف به چیز های دیگری بیشتر مادمه
است میسیون های مختلف از چنده باینطرف ، مثل مبلغین بهائی

سعی در جلب فکر و عقیده ایرانی مینمایند . ایرانی بمذهب بهائی شاید بیشتر از مذهب عیسوی علاقه و میل نشان دهد ، زیرا این مذهب مثل صد بنا آئین و کیش های دیگر ساخته و زاده فکر خود اوست و بمذهب مسیح بنظر يك آئین خارجی نگاه میکنند و باید هم بکنند . با این وصف خیلی بعید است اگر تبلیغات مذهب خارجی در او اثری بکند . معذالك باید معتقد بود که تبلیغات میسیون های امریکائی و انگلیسی تا کنون بی تأثیر نمانده است . آیا حقیقه ایرانی شیعه ، اگر بواسطه منافع و ملاحظاتی ، یا از روی عقیده ، تغییر مذهب داده و به مسیحیت میگرود ، همان کار را که با اسلام نمود خواهد کرد ؟ و یا اینکه مذهب مسیح یکبار دیگر ، با این بی عقیدگی که تمدن امروز ایران تحریک میکند ، مثل اینکه در جلو مذهب مهرپرستی مقاومت و سر بلند کرد ، کم کم قوی شده و نتایج زشتی را برای ما باقی خواهد گذاشت ؟ این سؤال را مطالعات عمیقی باید جواب بدهد !

نسبت باین کتاب باید بنظر خوبی نگریست . این کتاب ، مثل هر کتابی که از طرف ^{شورشکاد علوم انسانی و مطالعات فرهنگی} کمیته ادبیات - عموماً مذهبی - انتشار یافته ، قشنگ چاپ شده و همین ، قطعاً یکی از زیبا ترین کتابهای است که در زبان فارسی طبع یافته . طبع این قبیل کتب که مستقیماً بتاریخ مملکت ما کمک میکنند ، گذشته از اینکه کتاب تبلیغی باشد ، قابل تقدیر است و امید داریم کمیته ادبیات که کتاب مزبور را انتشار داده است ، همواره در نشر اینگونه کتب تاریخی جدید نماید . در شماره های آینده مخصوصاً ، مقاله ای راجع به تبلیغ مسیحیت در ایران معاصر و نتایج آن خواهیم نگاشت .